

TAPIO

**Metsänomistuksen
kehittyminen ja
vaikutukset
metsäalaaan 2035**

- koulutusaineisto
metsäammattilaisille osaamisen ja
toiminnan kehittämiseen

Tapio ja PTT

Metsämiesten säätiö

6-2026

Koulutusaineisto tukee varautumista tuleviin muutoksiin

- Koulutusaineisto perustuu tutkimushankkeen ”**Metsänomistuksen kehittyminen ja vaikutukset metsäalaan vuonna 2035**” [raporttiin](#) ja siinä mainittuihin lähteisiin.
- Aineisto on tarkoitettu ensisijaisesti **metsäalan asiantuntijoiden käyttöön.**
- Sisältö tukee osaamista ja muutosten ennakointia sekä organisaatioiden toiminnan ja palveluiden kehittämistä.
- **Aineisto esittää kaksi skenaariota.** Niitä käsitellään seuraavien kysymysten kautta:
  - miten Suomen metsänomistusrakenne voi muuttua sekä
  - mitä muutoksia metsäpalvelumarkkinoihin ja metsäammattilaisten työnkuvaan voi tulla

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

Hanketta on rahoittanut
Metsämiesten säätiö vuosina
2025 - 2026.

Hankkeen toteuttivat
yhteistyössä Tapio Palvelut Oy
ja PTT.

Sisältö

1. Metsänomistusrakenteen nykytila
2. Metsänomistus vuonna 2035?
3. Palvelutarpeiden muutos ja vaikutukset metsäalan ammattilaisten työhön
4. Vaikutukset kestävään metsätalouteen
5. Tutkimushankkeen suosituksia metsäpalveluiden, metsänomistajaneuvonnan ja osaamisen kehittämiseen

Kukin osio esittelee tutkimushankkeen päähavainnot

Osioiden lopussa on yhteenveto ja kysymykset pohdittavaksi.

1.
**Millainen on
metsänomistusrakenteen
nykytila ja millaiset tavoitteet
korostuvat?**

Metsänomistusrakenteen nykytila

- **Suomalainen metsänomistus rakenne on muuttunut viimeisen kymmenen vuoden aikana**
  - Institutionaalisten sijoittajien ja metsärahojen osuus metsäpinta-alasta ja varsinkin aktiivisista metsätilakaupoista on kasvanut
  - Kasvua on vauhdittanut mm. lakimuutokset, alhainen korkotaso ja verotus
    - Rahastot hankkivat metsiä korkotason ollessa matala
  - Yhteismetsien omistaman metsätalouden pinta-ala on kasvanut myös
  - Suurin omistajaryhmä, eli yksityiset perhemetsänomistajat ikääntyvät
    - Tavoitteet ovat erilaistuneet. Taloudellista turvaa ja vakaita tuloja korostavien osuus on kasvanut
- **Muutokset omistussuhteissa eivät ole pysähtymässä**
  - Omistajuuden ja eri omistusrakenteiden osuus tulee vaikuttamaan siihen, millaisia päätöksiä metsien suhteen tehdään ja mitä palveluita tuotetaan
  - Omistusrakenteen siirtymän ohella toimintaympäristö muuttuu
- **Muutokset haastavat metsäpalvelumarkkinoiden toimintaa ja metsäammattilaisten työhön voi syntyä uusia osaamisvaatimuksia**

Metsänomistusrakenteen nykytila

- **Suomen metsätalousmaasta** (metsä- sekä kitu- että joutomaa) vuonna 2026 noin puolet omistaa yksityishenkilöt ja yhtymät, kuolinpesät ja yhteismetsät
  - Valtion omistuksessa on 35 % ja loput muilla omistajaryhmillä
  - **Metsätalousmaa** ei kuvaa sellaisenaan omistusmuotojen painoarvoa puuntuotannossa, koska metsätalousmaa sisältää myös kitu- ja joutomaat
  - Esimerkiksi vuonna 2025 Suomesta korjatusta puusta 79 % tuli muualta kuin valtion ja metsäteollisuusyritysten omistamista metsistä
  - Varsinkin valtion maat sijaitsevat keskimääräistä pohjoisemmassa, ja sisältävät siten enemmän jouto- ja kitumaata, kuin yksityisten omistama metsätalousmaa
- **Suomen metsämaan** omistusosuuksista ei ole olemassa yhtä tarkkoja kuin metsätalousmaasta
- **Yksityiset metsänomistajat** omistavat arvioiden mukaan noin 58 % metsämaasta. Valtion osuus on arvion mukaan noin 25 %

Metsänomistajaryhmien tavoitteet ja käytännöt

- **Yksityismetsänomistajien keskuudessa omistusrakenne ikääntyy edelleen.** Maatalousyrittäjien osuus metsänomistajista on laskenut ja palkansaajien osuus lisääntynyt
  - Jaksollinen eli tasaikäisrakenteinen metsänkasvatus on selvästi yleisintä
- **Yhteismetsissä taloudellinen tuotto ja kestävä metsätalous korostuvat** (yhteismetsälaki ohjaa), vaikka niiden koossa, tavoitteissa ja toimintatavoissa on paljon sisäistä vaihtelua
  - Yhteismetsät tarjoavat mittakaavaetuja ja ammattimaisuutta metsätalouteen
- **Osakeyhtiöillä ja sijoitusrahastoilla korostuu voiton maksimointi ja arvonkasvu**
  - Myös vastuullisuus ja monimuotoisuus ovat tullee keskeiseksi tavoitteiksi taloudellisen tuoton rinnalle. Organisaatioiden vastuullisuustavoitteet vaikuttavat myös metsiin.
  - Sijoitusrahastoilla metsät ovat ennen kaikkea sijoituskohteita
  - Metsäteollisuusyhtiöiden omat metsät toimivat usein raaka-ainevarastona yhtiön toiminnalle

Metsänomistajaryhmien tavoitteet ja käytännöt

- **Valtion (monikäyttö)metsissä yhteensovitetaan useita tavoitteita.** Esimerkiksi taloudellista tuottoa, monimuotoisuutta, hiilinieluja, virkistystä ja huoltovarmuutta
  - Valtion metsissä harjoitetaan monikäyttömetsätaloutta, jossa yhdistyy talous, luonto ja yhteiskunnalliset tavoitteet
  - Valtion metsät tuottavat tuloja myös valtiolle
- **Kuntien omistamissa metsissä virkistys ja hyvinvointi ovat usein keskiössä**
  - Talousmetsissä tavoite usein saada tuottoa kustannuksia enemmän
  - Metsien merkitys kunnan kokonaistaloudessa vaihtelee paljon
  - Metsiä käytetään myös vaihtomaina esimerkiksi tontteihin
- **Seurakunnat hakevat metsistä taloudellista tukea seurakunnan toiminnan turvaamiseen**
  - Myös virkistys ja suojelu keskeinen osa omistajuutta (kirkon ympäristödiplomi ohjaa)

Metsänomistajien suhtautuminen metsänhoidon nykykäytänteisiin

- **Valtaosa metsänomistajista suhtautuu nykyisiin metsänhoito- ja hakkuukäytänteisiin myönteisesti**
  - Puuntuotantoa edistäviin toimiin myönteisimmin suhtautuvat miehet, maa- ja metsätalousyrittäjät, suuren tilakoon omistajat ja puunmyyntiä harjoittaneet
  - Luonnonhoidolliset toimenpiteet saavat kannatusta eniten naisilta ja palkansaajilta
- **Tilakoon ja tyytyväisyyden** välillä metsänhoidon nykykäytänteisiin on nähtävissä selvä korrelaatio: tyytyväisyys kasvaa tilakoon kasvaessa
- **Tilan hallintamuodon** mukaan tarkasteltuna suurin osa metsänomistajista suhtautuu nykyisiin käytänteisiin positiivisesti
  - Korkeinta tyytyväisyys on perheomisteisten tilojen sekä veroyhtymien osakkaiden keskuudessa. Kuolinpesissä tyytyväisyys on hieman matalampaa

Metsänomistusrakenne: yhteenvedo ja pohdittavaksi

Nostoja

1. Suurin omistajaryhmä, eli yksityiset perhemetsänomistajat, ikääntyy edelleen.
2. Yhteismetsien suosio on pysynyt vahvana ja kasvaa edelleen
3. Institutionaalisten sijoittajat ja metsärahostot ovat olleet aktiivisia metsätilakaupassa ja kasvattaneet omistusosuuttaan
4. Vastuullisuus- ja luontotavoitteet korostuvat taloudellisten tavoitteiden rinnalla. Metsänomistajien välillä on eroavaisuuksia.

Pohdittavaksi:

1. Miten yksityismetsänomistajien keski-
iän nousu on näkynyt metsätalouden
asiakastyössä?
2. Miten yhteismetsien ja sijoitus-
rahastojen vahvistuminen on näkynyt
metsäalan palveluiden kysynnässä?

2. Metsänomistus 2035?

Metsäalaa koskevat trendit

- **Kaupungistuminen:** Suomi kaupungistuu ja samalla väestö keskittyy muutamaan kasvukeskukseen
  - Metsänomistajakunnan kaupungistuminen lisää etämetsänomistusta. Tämä todennäköisesti lisää metsänhoitotöiden ulkoistamista ja korostaa palveluiden merkitystä.
  - Kaupungistuminen voi muuttaa metsänkäytön tavoitteita: ilmiö voi lisätä virkistys- ja luontoarvoja korostavien osuutta metsänomistajissa
- **Väestön ikääntyminen:** Suomen väestö ikääntyy tasaista tahtia ja asia korostuu metsänomistajissa
  - Vanhemmat metsänomistajat myyvät ja suunnittelevat myyvänsä puuta vähemmän kuin nuoremmat
- **Tekoäly ja digitalisaatio:** Metsätaloudessa kerättävän tiedon hyödyntäminen tulee entisestään tehostumaan digitalisaation ja etenkin tekoälyn myötä
  - Tekoälyn ja muun teknologian kehitys mahdollistaa uusien toimintamallien käyttöönoton
    - Vaikutuksia mm. asiakaspalveluun, puukauppoihin, puunkorjuuseen, metsänhoitoon, metsän- ja luonnonhoitopalveluihin sekä metsän inventointiin

Metsäalaa koskevat trendit

- **Ilmastonmuutos:** Ilmasto on jo lämmennyt merkittävästi, mikä kiihdyttää metsien kasvua.

Myös tuhoriskit lisääntyvät ilmaston muuttuessa

- Ilmastonmuutos on lisännyt ja lisää painetta sekä ilmastonmuutoksen hillintään että sopeutumiseen
- Metsäalalla korostuu hiilensidonnin vahvistuminen, metsien kasvukunnon ylläpitäminen ja metsänhoitomenetelmien sopeuttaminen muuttuviin olosuhteisiin
  - Puulajivalikoima voi monipuolistua, mutta kehitys on hidasta
- Routajakson lyhentymisen tulee hankaloittamaan talviaikaista puunkorjuuta
- Metsänomistajien päätöksenteossa pelko esim. kirjanpainahtuhoihin voi johtaa uudistushakkuiden aikaistumiseen kuusikoissa

Metsäalaa koskevat trendit

- **Metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen:** Metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen huomioidaan metsien käsittelyssä monin tavoin, kuten sertifiointilla, laeilla ja suojelulla
  - Metsäluonnon monimuotoisuuteen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota 2020-luvulla
    - **EU:n biodiversiteetti- ja metsästrategia sekä kansallinen metsästrategia 2035**
      - Ennallistamisasetus
  - Monimuotoisuuden parantaminen edellyttää julkisten varojen lisäksi yksityisen sektorin panosta
    - **Luonnonarvokauppa** voi laajetessaan edistää luonnonarvojen turvaamista ja tuottaa uutta kysyntää metsille
  - Vuoden 2026 kesäkuun alusta lähtien metsälaki on velvoittanut arvioimaan hakkuukohteen linnuston ennen hakkuuta, jonka lisäksi pesintäaikaiset hakkuut kielletään tietyissä kohteissa
  - Uudet regulaatiot?

Skenaarioiden muodostaminen ja yhteiset oletukset

- Muodostettu kaksi skenaariota:

1. Yksityismetsätalouden säilyminen
2. Metsärahastojen ja yhtiöiden kasvu

- Taustaoletuksia

- Molemmissa skenaarioissa metsämaan pinta-alan ei odoteta juurikaan muuttuvan
- Skenaarioita muodostettaessa on tarkasteltu eri omistajaryhmien omistusosuuksien muutosten nopeutta ja niiden syitä viimeisen kymmenen vuoden aikana ja etenkin viime vuosina
- Kummassakin skenaariossa yhteismetsien osuus metsien omistuksesta lisääntyy ja kuolinpesien osuus metsämaan pinta-alasta pysyisi nykyisellä tasolla
- Omistusrakenteen muutosten eri skenaarioiden muodostamisessa on vahvasti huomioitu korkotason vaikutukset

Yksityismetsänomistuksen omistajanvaihdokset

- **Skenaarioita varten on laadittu arvio yksityismetsänomistajien omistajanvaihdosten määrästä vuoteen 2035 mennessä. Arvio perustuu Suomalainen metsänomistaja 2020-aineistoon ja Tilastokeskuksen väestöennusteeseen**
- **Arvion perusteella noin neljännes yksityismetsänomistajien omistamasta metsäpinta-alasta vaihtaa omistajaa vuoteen 2035 mennessä**
  - Tämä vastaan noin 3,5 miljoonaa hehtaaria metsätalousmaata
  - Kuolemantapausten kautta tapahtuvan omistajanvaihdoksen arvioidaan koskevan n. 25 % yksityismetsänomistajista
- **Molemmissa skenaarioissa yksityismetsänomistus muuttuu taloudellisemmaksi toiminnaksi ja osin polarisoituu**

Skenaario:

1. Yksityismetsätalouden säilyminen

- Euroalueen talous kehittyy suotuisasti ja korkotaso nousee keskimäärin n. 3 % tasolle
- Korkotason nousu vähentäisi rahastojen kiinnostusta metsäkiinteistöjen hankintaan
  - Rahastot voisivat jopa myydä kiinteistöjä korkojen noustessa
- **Yksityismetsätalouden** omistuksessa oleva metsämaan pinta-alaosuus pysyisi lähellä nykyistä tasoa 2035 vuoteen saakka
  - Yhteismetsien osuus yksityismetsien omistuksessa lisääntyisi
  - Kuolinpesien omistaman metsämaan pinta-ala säilyisi nykytasolla
    - Kuolinpesiä purettaisiin aiempaa enemmän sukupolvenvaihdoksina

Skenaario:

2. Metsärahas-tojen ja yhtiöiden kasvu

- **Euroalueen talouden kehitys ei kovin nopeaa**
  - Markkinakorko säilyy keskimäärin korkeintaan vuoden 2026 alun n. 2 % tasolla
- **Yhtiöiden ja varsinkin sijoitusrahastojen metsäomaisuus kasvaa merkittävästi**
  - Korkotason on havaittu vaikuttavan selvästi siihen, miten kiinnostuneita erityisesti osakeyhtiöt ja sijoitusrahastot ovat hankkimaan metsänkiinteistöjä
    - Tiloja hankitaan korkotason ollessa matala
  - Myös yhteisöveron laskeminen voi lisätä kiinnostusta metsäkiinteistöjen hankintaan
- Yhteismetsien osuus kasvaa
- **Yksityisten henkilöiden metsänomistus vähenee trendimaisesti ja tavoitteissa nähdään muutoksia**
  - Sekä pieniä tilojen omistavien, metsänhoidollisesti passiivisten että suuria pinta-aloja omistavien, taloudellisia tavoitteita metsilleen asettavien metsänomistajien määrä kasvaa.
- **Omistusrakenne ammattimaistuu ja institutionalisoituu**

Metsänomistus 2035: yhteenvedo ja pohdittavaksi

Nostoja

1. Yhteismetsien osuus metsänomistuksessa nousee jatkossakin
2. Korkotason ennakoitaan vaikuttavan vahvasti siihen, miten metsänomistusrakenne kehittyy
3. Skenaarioiden mukaan metsänomistusrakenne säilyy lähellä nykyistä tai muuttuu selvästi ammattimaisempaan ja institutionaalisempaan suuntaan
4. Metsäalaa koskevat trendit vaikuttavat metsänomistajien tulevaisuuden palvelutarpeisiin

Pohdittavaksi:

1. Mikä metsäalaa koskeva trendi tulee vaikuttamaan eniten metsänhoitoon?
2. Miten skenaarioihin kannattaa varautua asiantuntijatyössä?

3. Palvelutarpeiden muutos ja vaikutukset metsäalan ammattilaisten työhön

Metsäpalvelumarkkinoiden nykytila

Metsäpalvelumarkkinoiden nykytila

- **Suomalaiset metsäpalvelumarkkinat ovat viime vuosikymmeninä kokeneet rakenteellisia muutoksia lainsäädännön uudistumisen myötä**
  - Metsänhoitoyhdistysten pakollisen jäsenyyden ja metsänhoitomaksun poistuminen
  - Metsäkeskuksen toiminnan rajaaminen pois kilpailullisilta markkinoilta
  - **Markkinointi on avautunut ja kilpailu tasapuolistunut**
- **Metka-kannustinjärjestelmän** muutokset vuonna 2024 keventänyt tukiin liittyvää hallintoa, joka on voinut madaltaa kynnystä hoitotöiden toteutukseen
- **Maksuton Metsään.fi-palvelun** avoin metsävaratieto ja toimenpidesuosituksset helpottavat hoitotöiden ja hakkuiden tarpeellisuuden arviointia ja sopivan palveluntarjoajan löytymistä

Metsäpalvelumarkkinoiden nykytila

- **Metsäpalvelumarkkinoilla on paljon tarjontaa ja toimijoita on useita satoja**
  - Suurin osa toimijoista on pieniä ja paikallisia toimijoita. Metsäpalveluyritykset myyvät palveluitaan suoraan metsänomistajille että alihankintana suuremmille toimijoille
  - Markkinoilla toimii myös suuria toimijoita, kuten metsänhoitoyhdistyksiä ja metsäteollisuusyhtiöitä
  - Asiantuntijapalveluita tuottavat myös esimerkiksi Metsäkeskus ja Tapio
- **Metsäpalvelumarkkinoiden koosta ei ole olemassa julkista arviota**
  - Luonnonvarakeskuksen tilastot eivät sisällä kaikkien metsäpalveluyrittäjien tekemiä töitä
  - Myös omatoimisesti tehtävät työt jäävät tilastoinnin ulkopuolelle
- **Yksityiset metsänomistajat voivat tehdä itse jopa selvästi yli puolet monessa työlajissa, kuten ennakkoraivauksissa sekä taimikon ja nuoren metsän hoitotöissä**
- **Markkinoilla kysyntä ylittää tarjonnan tällä hetkellä**
  - Pulaa on varsinkin raivaussahatöiden ja korjuun toteuttajista, mutta myös asiantuntijoista
- Maksullisen neuvonnan myyntiä hankaloittaa se, että neuvontaa on totuttu saamaan ilmaiseksi tai osana muuta palvelua

Yksityismetsätalouden säilymisen vaikutukset metsäpalvelumarkkinaan ja ammattilaisten työnkuvaan

Skenaarion vaikutus metsäpalvelumarkkinaan

- **Yksityismetsätalouden säilymisen** skenaariossa metsänomistusrakenteen muutokset ovat vähäisiä ja metsäpalvelumarkkinoiden muutokseen vaikuttaa etenkin yleiseen toimintaympäristöön liittyvät ajurit
- **Digitalisaatio ja tekoäly** muuttavat palveluiden sisältöä ja toteutusta ja varsinkin tekoälyn rooli kasvaa merkittävästi metsäpalveluiden asiantuntija-, suunnittelu- ja neuvontapalveluissa
  - Tekoäly tehostaisi metsävaratiedon analysointia ja hyödyntämistä sekä helpottaisi tiedon esittämistä metsänomistajille
  - Tekoälyn rooli olisi avustava, eikä se korvaisi henkilökohtaiseen kontaktiin perustuvia palveluita
- **Tekoäly** ei muuttaisi metsänhoitotöiden toteutusta, mutta korjuun toteutuksessa tekoäly voisi näkyä vahvemmin
- **Tekoäly** voisi mahdollistaa uudenlaisia palveluita ja parempaa kohdentamista yksittäisen metsänomistajan tarpeisiin
  - Pienemmillä toimijoilla on potentiaalia hyödyntää tekoälyä isoja toimijoita joustavammin ja myös uusia palveluntarjoajia voi tulla markkinoille

Skenaarion vaikutus metsäpalvelumarkkinaan

- **Luonto-, ilmasto- ja ennallistamispalveluiden tarve kasvaa**
  - EU-sääntely ja varsinkin ennallistamisasetus sekä luonnonarvokauppa loisivat uutta kysyntää
  - Uusia konkreettisia palveluita voisi muodostua esimerkiksi valuma-alue suunnitteluun ja ekologiseen inventaarioon liittyen
  - Myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja metsätuhojen ehkäisyyn liittyvien palveluiden kysynnän uskotaan kasvavan
- **Työvoiman saatavuus vaikeuttaa metsäpalveluiden tarjontaa**
  - Työvoimasta on jo nykyisellään pulaa ja uusien osaajien houkuttelemisen ja alalle pitäminen korostuu jatkossa entisestään
  - Tarve korostuu perinteisten metsänhoitopalveluiden kysynnän säilyessä vahvana

Skenaarion vaikutus metsäpalvelumarkkinaan

- **Omistajanvaihdospalveluiden** tarve lisääntyy merkittävästi suurten ikäluokkien luopuessa metsistä
  - Palveluntarjoajille haasteena on usein omistajanvaihdosten pitkä kesto, joka voi heikentää kannattavuutta
  - Jos metsät jäävät perintötilanteissa entistä enemmän kuolinpesien omistukseen, voi hajautunut päätöksenteko ainakin pitkällä aikavälillä hankaloittaa palveluiden ostamista
    - Toisaalta tilakauppoihin liittyvien palveluiden tarve voi kasvaa, kun tilan myynnistä tulee aikaisempaa hyväksyttävämpää

Vaikutukset ammattilaisten työnkuvaan

- **Skenaariossa** ammattilaisten työn perusluonne säilyy, mutta muuttuu sisällöltään
  - Työ pysyy vahvasti yksityismetsänomistajiin perustuvana. Muutos työhön tulee ennen kaikkea toimintaympäristön muutoksesta, ei niinkään metsänomistuksen muuttumisesta
- **Asiakastyön** merkitys kasvaa selvästi
  - Yhä useampi metsänomistaja ei asu tilallaan tai tunne metsäänsä. Ammattilaisten tekemä neuvonta korostuu
    - Asiakkaat kaipaavat tukea päätöksentekoon ja eri vaihtoehtojen esittämistä ja perusteluja
  - Osaaminen asiakaskohtaamisissa korostuu: vuorovaikutustaidot sekä arvojen ja tavoitteiden ymmärtäminen tärkeää
- **Työ** pysyy jatkossakin melko hajautuneena
  - Yksityismetsien roolin ollessa suuri, työ kohdistuu pieniin ja keskisuuriin tiloihin
    - Paljon pienempiä ja yksittäisiä toimeksiantoja
    - Työ säilyy suurimmaksi osaksi paikallisena ja kohdekohtaisena

Vaikutukset ammattilaisten työnkuvaan

- **Digitalisaatio ja tekoäly** vähentää rutiininomaista suunnittelua ja analysointia. Työnteko automatisoituu
- **Osaamista** tarvitaan erityisesti paikkatiedosta, datasta ja tekoälystä
  - Työssä yhdistää perinteinen metsätieto että digitaalinen analyysi
- **Työ monipuolistuu** luonto ja ilmastonäkökulmien vahvistuessa sekä sääntelyn lisääntyessä
- **Omistajanvaihdokset** lisäävät tarvetta sukupolvenvaihdoksiin ja tilakauppapalveluihin liittyvälle osaamiselle

Metsäraha- hastojen ja yhtiöiden kasvun vaikutukset metsäpalvelumarkkinaan ja ammattilaisten työnkuvaan

Skenaarion vaikutus metsäpalvelumarkkinaan

- **Rahastojen ja yhtiöiden kasvun** skenaariossa metsäpalvelumarkkinoita muokkaavat toimintaympäristön kehitys, omistajanvaihdosten kasvu ja selvät muutokset metsänomistusrakenteessa
- **Metsänhoitopalveluiden** kysynnän ennakoidaan kasvavan
  - Kehitystä vahvistaa yksityisen metsänomistuksen polarisoituminen sekä yksityismetsien siirtyminen enenevässä määrin ammattimaisesti metsiään hoitaville institutionaalisille tahoille
- **Kysyntä** lisääntyy varsinkin puuntuotantoa kasvattavien metsähoitopalveluiden parissa
- **Yksittäisten toimenpiteiden** sijaan palveluntarjoajia haetaan entistä suuremmille hankekokonaisuuksille
  - "Avaimet käteen" tyyliset, helpot pakettiratkaisut kysytyjä sekä suurille varallisuudenhoitoa korostaville metsänomistajille että helppoja ratkaisuja hakeville pienmetsänomistajille
  - Pienten alueellisten toimijoiden edellytykset tarjota palveluita suoraan metsänomistajille heikkenee

Vaikutukset ammattilaisten työnkuvaan

- **Skenaariossa** ammattilaisten työnkuva kohdistuu aikaisempaa enemmän suuriin metsäomaisuuksiin ja institutionaalisiin asiakkaisiin
- **Työssä** korostuu aikaisempaa enemmän laajempien kokonaisuuksien hallinta. Osaamisessa projektienhallinta ja sopimusosaaminen aikaisempaa keskeistä
- **Asiakaskunta** polarisoituu ja työ eriytyy
  - Kaksi asiakasryhmää erottuu: suuret ja ammattimaiset omistajat sekä pienet, passiiviset yksityisomistajat
  - Suurten ja ammattimaisten omistajien kanssa painottuu dataohjattu, tavoitteellinen ja tehokas toiminta
  - Pienten kanssa korostuu enemmän neuvonta, aktivointi ja metsänhoidon perusasioiden selittäminen
  - Työ jakautuu kaiken kaikkiaan ammattimaiseen metsänhoidon ohjaukseen ja asiakaslähtöiseen neuvontatyöhön

Vaikutukset ammattilaisten työnkuvaan

- **Digitalisaatio ja tekoäly** vähentää rutiininomaista suunnittelua ja analysointia, työ automatisoituu
- **Osaamisessa** korostuu paikkatieto ja data-analyysit
  - Myös tekoälyn hyödyntäminen keskeistä
  - Digitaalisten palveluiden käyttö lisääntyy
- **Asiakastyön merkitys** ei kuitenkaan vähene digitalisaatiosta huolimatta
- **Työt** vaativat aikaisempaa enemmän hallinnollista ja juridista osaamista

Palvelutarpeet ja ammattilaisten työnkuva: yhteenveto ja pohdittavaksi

Nostoja

1. Metsäpalveluiden markkinointi on avautunut ja kilpailu tasaantunut
2. Markkinoilla kysyntä ylittää tarjonnan tällä hetkellä
3. Yksityismetsätalouden säilymisen skenaariossa vaikutukset työnkuvaan tulevat ennen kaikkea toimintaympäristön muutoksen myötä
4. Rahastojen ja yhtiöiden kasvun skenaariossa korostuu ammattimaisuus metsänomistuksessa sekä suuremmat työkokonaisuudet

Pohdittavaksi:

1. Miten toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin voidaan varautua ja toimintaa kehittää?
2. Miten suuremmille metsänomistajille voidaan tarjota kaiken kattavia palvelukokonaisuuksia?

4. Vaikutukset kestävään metsätalouteen

Yksityismetsätalouden säilymisen vaikutukset kestävään metsätalouteen

Vaikutukset puuntuotantoon ja metsätalouteen

- Skenaariossa **yksityismetsätalous** säilyy hallitsevana, mutta omistajanvaihdokset lisääntyvät ja taloudellisia tavoitteita korostavien metsänomistajien osuus hieman kasvaa
  - Tämä lisää maltillisesti panostusta metsätalouteen ja puuntarjontaa. Uusien omistajien taloudelliset velvoitteet (verot, lainat) saattavat lisätä puun tarjontaa.
- **Yhteismetsien** osuuden kasvaessa puuntarjonta voi lisääntyä ja tarjonta olla tasaisempaa.
  - Toiminta on järjestelmällisempää ja ammattimaisempaa
- Osa metsänomistuksista kuitenkin pirstoutuu pienemmäksi, joka voi vähentää aktiivisuutta. Tällöin metsänhoitotöitä, hakkuita ja investointeja tehdään vähemmän
  - Puuntuotanto voi heikentyä etenkin pitkällä aikavälillä
- **Puuntuotantoon** vaikuttaa omistusrakenteen lisäksi esimerkiksi ilmastonmuutokset tuomat riskit, EU-sääntely, työvoiman saatavuus ja monimuotoisuustavoitteet

Vaikutukset luonnonhoitoon ja hiilensidontaan

- **Vaikutukset luonnonhoitoon ja hiilensidontaan eivät ole yksiselitteisiä, vaan ristikkäisiä.**
  - Lopputulos riippuu siitä, miten yksityiset omistajat lopulta käyttäytyvät ja toimivat
- **Yhteismetsien osuuden kasvaessa vaikutus voi olla kaksisuuntainen**
  - Korkeaa tuottoa tavoitellessa uudistushakkuut voivat aikaistua ja harvennukset voimistua
  - Toisaalta pitkäjänteinen metsänkasvatus ja töiden ajallaan tekeminen vahvistavat kasvua
- **Nuoremmat ja aktiiviset metsänomistajat voivat lisätä hakkuita**
  - Tämä voi lisätä puuntuotantoa. Vaikutukset hiilensidontaan ja monimuotoisuuteen riippuvat siitä, mitä käsittelytapoja käytetään
- **Pienten tilojen hoitamattomuus** voi lisätä rakennepiirteitä, kuten laho- ja lehtipuuta
- **Toimintaympäristön muutos** lisää painetta monipuolistaa metsänkäsittelyä
  - Taloudellisen tuoton ohella korostuu ekologisuus, lehti- ja lahoppuusto sekä ilmastokestävyys

Vaikutukset metsäalan hyväksyttävyyteen

- **Skenaariossa metsäalan yhteiskunnallinen hyväksyttävyys säilyy kohtuullisen vahvana**
  - Laaja yksityismetsänomistus on perinteisesti tukenut metsäalan hyväksyttävyyttä
  - Metsänomistus on laajasti jakautunutta, metsänomistuksella on yleensä kasvot ja metsillä on yhteys tavallisiin kansalaisiin ja perheisiin
- **Yksityisomistajilla on moninaisia tavoitteita, joka tukee sosiaalista kestävyyttä**
- **Metsäalan hyväksyttävyys** skenaariossa ei ole kuitenkaan automaattista
  - Hyväksyttävyys riippuu siitä, pystytäänkö alalla osoittamaan ekologista kestävyyttä, läpinäkyvyyttä, yhteiskunnallisia hyötyjä sekä kykyä sovittaa yhteen eri käyttömuotoja
- **Jos metsien käyttö nähdään ristiriitaisena ilmasto- tai monimuotoisuustavoitteiden kanssa, hyväksyttävyys voi heikentyä**

Metsäraha- hastojen ja yhtiöiden kasvun vaikutukset kestävään metsätalouteen

Vaikutukset puuntuotantoon ja metsätalouteen

- **Institutionaalisten metsänomistajien kasvun seurauksena aktiivinen metsänhoito ja investoinnit lisääntyvät**
  - Tuottavuus ja riskienhallinta sekä teknologian hyödyntämisen edellytykset paranevat
- **Ammattimaistuminen** lisää tehokkuutta ja tarjontaa
- **Puun tarjonta** kasvaa ja tasoittuu sekä muuttuu suunnitelmallisemmaksi ja ennustettavammaksi
- **Suuret toimijat** voivat optimoimaan laajoja kokonaisuuksia
  - Metsänhoitoa on mahdollista toteuttaa tehokkaasti suurilla pinta-aloilla. Toisaalta dataa voidaan myös hyödyntää laajasti ja tarvittaessa harjoittaa täsmämetsätaloutta
- **Puunmyynnin** keskittyminen muuttaa markkinoita
  - Markkinavoima kasvaa suurilla toimijoilla ja voi näin lisätä hintavaihtelua alueellisesti
- **Yksityismetsänomistus** pirstoutuu ja aktiivisuus voi vähentyä omistusmuodon piirissä. Paikallisesti puuntuotanto ja tarjonta voi vähentyä

Vaikutukset luonnonhoitoon ja hiilensidontaan

- **Skenaariossa** voi olla paremmat mahdollisuudet toteuttaa laajoja ympäristötoimia
  - Suuremmat omistajat voivat toteuttaa järjestelmällisiä monimuotoisuus- ja ilmastotoimia
  - Monimuotoisuus voi skaalautua suuremmalle pinta-alle
- **Tehokas metsänhoito** voi vahvistaa puuston kasvua ja hiilensidontaa
  - Oikea-aikaiset hoitotyöt ja hakkuut, lannoitukset ja investoinnit
- **Toisaalta tehokkaampi metsänhoito voi lisätä ristiriitoja**
  - Korkeampi tuottotavoite voi johtaa aikaisempiin uudistushakkuisiin ja voimakkaampiin harvennuksiin
    - Tämä voi heikentää hiilinieluja
- **Kokonaisuutena vaikutukset voivat olla kaksijakoiset**

Vaikutukset metsäalan hyväksyttävyyteen

- **Skenaariossa metsäalan hyväksyttävyys voi heikentyä**
  - Yksityisomistuksen vähentyminen etäännyttää kansalaisia metsänomistuksesta
  - Varsinkin mahdollinen ulkomainen rahasto-omistus voi lisätä kriittisyyttä
  - Suomessa laaja yksityinen metsänomistajajoukko tukee hyväksyttävyyttä
- **Metsätalouden kasvottomuus voi lisääntyä päätöksenteon siirtyessä yksityisiltä institutionaalisille toimijoille**
  - Metsätalouden voidaan nähdä etääntyvän paikallisista arvoista
- **Vastuullisuusvaatimukset institutionaalisille omistajille kasvavat**
  - Paineet osoittaa kestävyys lisääntyy ja toiminnalta vaaditaan läpinäkyvyyttä
    - Onnistunut viestintä voi lisätä hyväksyttävyyttä
- **Hyväksyttävyys** riippuu siitä, pystyykö ala osoittamaan ekologisen kestävyuden, ilmastohyödyt ja monimuotoisuuden turvaamisen

Kestävä metsätalous: yhteenvedo ja pohdittavaksi

Nostoja

1. Yksityismetsätalouden skenaariossa puuntuotantoon ei tule suuria muutoksia
2. Yhtiöiden ja rahastojen kasvun skenaariossa puuntarjonta tasoittuu ja muuttuu suunnitelmallisemmaksi
3. Yksityismetsätalouden skenaariossa metsäalan hyväksyttävyyttä säilyy kohtuullisen vahvana
4. Yhtiöiden ja rahastojen kasvun skenaariossa metsäalan hyväksyttävyyttä voi heikentyä

Pohdittavaksi:

1. Miten eri omistajaryhmissä yhdistetään metsätalouden kannattavuus ja luonnonhoidon sekä hiilensidonnan vaikuttavuus?
2. Miten institutionaalisten toimijoiden osalta viestitään vastuullisesta toiminnasta?

5. Tutkimushankkeen suosituksia metsäpalveluiden, metsänomistajaneuvonnan ja osaamisen kehittämiseen

Suosituksia metsäalan organisaatioille

- **Vahvistetaan** toimijoiden palveluvalikoiman kehitystä laajenevan kysynnän mukaiseksi. Suuret toimijat voivat monipuolistaa palveluvalikoimaansa ja pienet toimijat erikoistua tiettyihin palveluihin
- **Hyödynnetään** tekoälyä markkinoinnissa ja viestinnässä eri omistajaryhmien tavoittamiseksi
- **Tuetaan** metsäpalveluyritysten kumppanuuksia ja verkostoja. Yhteistyö mahdollistaa markkina-aseman säilyttämisen
- **Mahdollistetaan** yrittäjien innovatiivista palvelukehitystä: metsäpalveluyritysten kannattaa panostaa helppokäyttöisiin palveluihin
- **Aikaistetaan** keskustelua metsänomistuksen siirtämisestä elinaikana ja tuodaan vaihtoehtoja esille
- **Suunnitellaan** yhteistyömalleja, jotka yhdistävät pienten tilojen ja työkohteiden omistajia ja yrittäjiä alueellisesti: pienten tilojen ja työkohteiden hoidon edellytysten parantaminen
- **Tuetaan** metsäammattilaisten jatkuvaa oppimista ja työssä jaksamista:
  - Data- ja tekoälyosaaminen, sukupolvenvaihdokset, monimuotoisuus ja ilmastotekijät sekä vuorovaikutustaidot
  - Sopeutumiskyky, joustavuus ja muutoskyky ydinasioita

KIITOS!

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

TAPIO